

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Magyarországon: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Külföldön: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

Álnok fegyverek.

Irta: **Bakonyi Samu.**

Budapest, július 24.

Napról-napra minduntalan, budapesti és bécsi udvari politikusok kesergéséből és dühöngéséből szakadatlan kórusban hangzik felénk a böles és mindenekfölött igazságos szemrehányás, hogy nyolcvan egynehány magyar szóért felforgatjuk a nemzet és király közötti egyetértést, kockára te szük a nagyhatalmi állást, megakasztjuk a nemzeti fejlődést és a romlás minden átkát zudítjuk erre a szerencsétlen hazára. Arról, hogy a legveszedelmesebb fegyvereket épen ez az oktalán vádaskodás szolgáltatja ellenségeinknek, hiábavaló fáradság volna a bukott profétákkal vitalkozni. Azt sem kell talán hosszasan bizonyítgatnunk, hogy még ha igaz volna is, hogy a küzdelem pusztán és kizárólag a magyar vezényszóért folyik, ez magában véve is teljesen méltó célja volna egy legszentebb eszményi javaiért hevülni és áldozni kész és áldozni képes nemzet elszánt küzdelmének.

Nem hisszük ugyan, hogy széles e hazában volna manapság olyan jámbor könnyen hívő, akire ezek a támadások hatással lennének, de a történeti igazság helyreállítására érdekében mégis meg kell állapítanunk, hogy a küzdelem célja kezdettől fogva a magyar államiság követelményeinek a megvalósítása volt. A hatvanhetes kiegyezés hívei mindig azt vitatták, hogy a magyar állam jogai a dualizmus keretében is érvényesülhetnek. A külügyi képviselőben is teljesen elsikkasztják ugyan a magyar államiságot, de ennek a szegényét a magyar ember végre is leginkább csak akkor kénytelen érezni, mikor külföldön járva, fájó szívvel tapasztalja, hogy hazája önálló létének nincsen sehol semmi nyoma. Ami azonban a vér: itthon is mindennap az arcába kergeti, az a gyalázat az, hogy a hadsereg a dualisztikus intézmények közül is egyszerűen kivétel. — Más szóval a hadsereget ma is annak az egységes birodalmi haderőnek tekintik, amelynek a vér- és pénzádó kivételével minden dolgában a magyar közjogban ismeretlen legfőbb hadur császári önkényvel rendelkezik. A magyar álla-

miságnak a hadsereg kérdésében tehát nem éppen csak a magyar vezényleti nyelv hiánya képezi a legnagyobb sérelmét. Az államiságnak a mai felfogás szerint ezen legfőbb szervében szenvedett sérelmeinket ugyyszólván klasszifikálni sem lehet. Számbavehető ellenvéstől sem kell tartanunk annak a szomorú ténynek a megállapításában, hogy a hadsereg egész mai állapotában a magyar állam önállóságának teljes tagadása.

Ezzel a hódított nemzethez illő állapottal szemben már most gróf Tisza István és a közösügyes rendszernek mindinkább kevesbedő orthodox és fanatikus bálványimádó hívei azt állítják hogy a mostani elkeseredett harc nélkül épen csak az egyetlen vezényszó kivételével minden egyéb katonai követelésnek a kivívását biztosította volna az ő megbukott politikájuk. Ennek a védekezésnek azonban értektelen és üres voltáról mindenki meggyőződhetik, aki katonai téren támasztott nemzeti követeléseink mivoltával tisztában van. Mindenekelőtt azonban kívánatos volna, ha labanc uraméknak az emlékező tehetsége volna legalább annyira igazságos, hogy ne kérkedjenek olyan nemzeti jogok kivívásával, a melyekért küzdelembe szállni nekik soha nemcsak eszükbe nem jutott, de a melyekért folytatott harcunkat ők mindig a kicsinylés és guny lenézésével illették s a többség hatalmival fegyverei akarták levérni s — talán erre még ők is emlékezni fognak — mikor velünk rendes eszközökkel nem tudtak boldogulni, nem riadnak vissza a legvadabb erőszak alkalmazásától sem, csak hogy a mi nemzeti küzdelmünket letörhessék. Jusson csak eszükbe s akkor talán engednek valamit a kevélységükből, hogy az a híres kilences-bizottsági javaslat is kizárólag a mi harcunk során fölébredt s többé semmi mesterkedéssel el nem altatható nemzeti akarat ellenállhatatlan nyomása alatt keletkezett.

És most, hogy a nemzeti akarat általok provokált megnyilatkozása mindenben nekünk adott igazat, nekünk rójják fel bűnül, hogy az ő harmincnyolc éves szolgálkúséggel fenntartott rendszerük által félrevezetett királylaca nemzet válságos összeütközésbe jutott! Amilyen jóhiszemű ez a vádasko-

dásuk, ép olyan őszinte az a biztatásuk is, hogy a hatalom a magyar vezényszó kivételével a többi katonai követelést teljesíteni akarja.

Hogy ez nem egyéb üres szóbeszédnél, annak a bizonyítására elég, ha báró fejérváry Géza ama nyilatkozatait idézzük emlékezetünkbe, amelyeket az ellenzék vezérei előtt a legutóbbi sirmalmas végű békitési kísérletezés alkalmával tett. Ugyebár a zászló és a jelvények kérdésében a Felsőnek arra való készségét jelentette volt ki, hogy kész egy bizottság kiküldéséhez hozzájárulni, melynek feladata lenne ennek a kérdésnek a fennálló közjoggal megegyező megoldását előkészíteni? De hát ugyan mi a csodát kell ebben a kérdésben akármiféle bizottsági tanulmányozás tárgyává tenni? A mi közjogi csekély tudásunk szerint a nemzet és a magyar állam önállóságának megfelelő egyedül helyes megoldást régen megtalálta már 1848: XXI. törvényeikk, mely a magyar nemzeti színeket ősi természetes jogaikba az államélet minden ágazatában királyi szentesítéssel visszahelyezte. A nemzet alkotmányos többsége a szentesített törvény végrehajtását követeli — és a királyi alkotmányellenes kormánya megígéri, hogy ő Felső egy bizottságot fog legkegyelmesebben a kérdés tanulmányozására kiküldeni! És még komolyan azt akarják, hogy az annyiszor elámitott nemzet lerakja az ellenállás fegyverei!

A vezényszó kérdésén kívül másik legfontosabb követelésünk a katonai bünvádi perrendtartás reformja. Ezt a követelésünket ugyan nemcsak nemzeti szempontok indokolják, de azért mégsem tudnak velünk boldogulni és pedig mindenekfölött csak amiatt, mert nemzeti szempontokból is erélyesen ragaszkodunk a kivíváshoz. — Jusson csak eszébe épen báró fejérváry Gézának, hogy nem a mi küzdelmünk óta de a megelőző pár évtized alatt hány terminust tüzött ki ő maga ennek a messzemenő idők óta szégyenletesen égető kérdésnek a megoldására? A megoldást most is ígéri, de egy árva szóval sem merik kijelenteni, hogy ezt a magyar államiság követelményeinek a megvalósításával tervezik. Pedig a nyelvkérdés mellett a szuverenitás csorbítatlanságának összes elengedhetetlen kívá-

Nyári ruhákat

legszebben tisztít

Hrabéczy Antal

ruhafestő és vegyészeti tisztító intézete

Debrecen,

Széchenyi-utca 42. szám.

Szeptember javít és vasal.

nalmai ebben a kérdésben ép oly mértékben előtérbe lépnek, mint akár a vezényszó dolgában.

Mindezekből pedig napnál világosabb, hogy az immár nyíltan is alkotmány ellenére hivataloskodó fejezőválykormány is mindazok, a kik a nemzet mai válságos helyzetében nem áttalnak melléje szegődni, valótlanságot hirdetnek akkor, midőn azt merik állítani, hogy a békés kibontakozás egyedüli akadálya az alkotmányos többségnek a magyar vezényleti és szolgálati nyelvhez való ragaszkodása. A tanúság pedig ebből a kétszínű és bűnös játékból is csak az lehet, hogy a nemzet tartson ki állhatatosan valamennyi joga mellett, mert a hatalom, míg a nemzeti ellentét állás le nem győzi, úgy sem hajlandó egyetlen köve elésüket sem teljesíteni. Kitartással minden igazságunk győzedelmeskedik: engedékenységgel minden elérhető eredményt kockáztatnánk.

Politikai válság.

A kormány első ágyulövése, amely a nemzeti ellenállás erős vára ellen volt intézve, minden hatás nélkül dőrdült el. Senki sem ijedt meg tőle. Sem a városházán, sem pedig máshol az országban. A főváros ez idő szerinti vezetője nem hajlandó a miniszteri leiratnak engedelmességet és ez által a leirat abban a sorban részesült, amelyet méltán megérdemelt, az erélyes visszautasításban. A megsemmisítő határozat úgy a fővárosban, mint pedig az ország egyéb helyein a kibocsátók által remélttel ellenkező hatást gyakorolt. A miniszteri leirat csak fokozza a nemzeti ellenállást és minden lépés, amelyet a kormány ezután az erőszakosság terén tenni szándékozik, csak arra ösztönözheti az ország minden lakóját, hogy annál bátrabban, szívósabban ragaszkodjék a törvényesség terén eddig elfoglalt álláspontjához. A kormány elnapoltathatta ugyan az országgyűlést, megfoszthatta a törvény-

hozókat szabad akaratuknak a képviselőház termeiben is kifejezést adhatni, de azért ez az akarat mégis él és kifejezésre is jut. — Megnyilvánul a törvényhatóságok gyülekezésén, amelyek még most is csakugy ontják a törvénytelen és alkotmányellenes kormány elleni tiltakozó határozatokat.

Ellentétes hírek az erőszakról.

Vagy a kormány maga sines tisztában a saját szándékával, vagy a taktikához tartozik a hírek össz-visszaságával leplezni az igazi szándékot. Hamarjában bajos megállapítani, hogy melyik eset áll, de az bizonyos hogy a kormány környezetéből merőben ellentétes hírek szivárognak ki a tisztviselőkkel szemben követendő eljárás felől.

Az egyik hír szerint a kormány nem megy tovább a törvényhatósági határozatok megsemmisítésénél. Szó van ugyan arról, hogy egyik-másik helyen erélyesebben lép föl és akkor helyenkint a törvényhatósági bizottságok működését felfüggeszti, de a tisztviselők ellen nem alkalmaznak megtorlást, miután nem akarja a kormány a tisztviselőket végképp elkészeríteni s különben is belátja, hogy a tisztviselők kényszerhelyzetben vannak. Azoknak a kormányhatósági rendeleteknek a végrehajtását, amelyeket a törvényhatóságok visszautasítanak, a saját közegei által kísérel meg a kormány.

A másik verzió szerint igenis lesznek felfüggesztések, de csak néhány helyen, például a végett. A kormány ettől a rendszabálytól azt az eredményt reményli, hogy a többi tisztviselő „visszatér az engedelmesség útjára.” Ha erre kilátás mutatkozik, akkor az erélyeskedést tovább folytatják, hogy az egész ellentétet lefegyverezzék. Ha azonban a példaadás nem hat riasztólag, és az ellenállás megtartja a maga szilárd jellegét, akkor fölragynak az atrocitásokkal. Mert végre is a kormány — mondotta egy kormánypárti politikus — nem kelhet birokra az egész országgal.

A főváros magatartása.

Ugy történt, amint azt előre jeleztük. A jelenleg szabadságon időző Halmos pol-

gármestert helyettesítő Rózsavölgyi alpolgármester a belügyminiszteri rendeletet illetőleg még a tegnapi nap folyamán nyilatkozott. A törvényadta huszonnégy óra alatt jelentést tett a főpolgármesternek, amelyben előadja hogy a belügyminiszteri rendeletben foglaltakat kivihetetlennek tartja és továbbra is ragaszkodik a törvényhatóság határozatához. A jelentés úgy hangzik:

Méltóságos ur! A székesfővárosi törvényhatósági bizottság folyó évi június hó 28 ikán tartott közgyűlésében 931. sz. a hozott határozatának azon részét, amely szerint a közgyűlés kimondotta, hogy az országgyűlésileg meg nem szavazott adókat a jelen kormányra rendelkezésére nem bocsátja, a tanácsot és az annak élén álló polgármestert pedig ezek iránt netán kibocsátandó törvényellenes kormányrendeleteknek végrehajtásától eltiltja, a m. kir. belügyminiszter ur a hivatkozott közgyűlési határozat alapján hozott tanácsai határozatokkal és egyéb végrehajtási intézkedésekkel együtt a pénzügyminiszterrel egyetértőleg folyó évi július hó 18 au 71 856 II—b. sz. a kelt, általam a mai napon kézhez vett és hivatalos másolatban mellékelte leiratával megsemmisítette. Ezen kormányhatósági leirat intézkedéséből az következnek, hogy az önként befizetett adók most már az állampénztárba volnának az eddigi módon szabályszerűen beszállítandók. Minthogy azonban a magam részéről a szóbanforgó kormányrendeletet mindaddig, amíg a székesfővárosi törvényhatósági bizottsága a folyó évi június hó 28-án tartott közgyűlésében 931. sz. a hozott határozatban e részben elfoglalt álláspontját meg nem változtatja és attól eltérőleg nem rendelkezik, kivihetetlennek tartom, ennél fogva ezen körülményről az 1-72: XXXVI. te. 74. § ának d) pontja alapján Méltóságodnak ezennel jelentést teszlek.

Budapest, 1905 július hó 20-án.

Rózsavölgyi Gyula s. k.
h. polgármester.

Minthogy a főpolgármester ez idő szerint Heviz fürdőn üdül, ezen jelentést a fő-

Tavas.

Irta: Farkas Imre.

Sorjában ülnek a tanár urak a zöld asztal mellett. Tiresák tanár ur idegesen dobolt ceruzájával az írómappán. Lednicky professzor ur belesüpped a székébe. Keru tanár ur pedig egykedvűen méregeti Petri Pált.

Mert Petri Pali fölött ülnek most sedest, Egyenesen fölemelt fővel áll a fiu bírái előtt. Az arca ki van pirosodva. Az iskola udvaráról a Petőfi hársfa alól fölmo rajlik a többi gyerek tompított beszéde. Szemeik várakozó kíváncsisággal csüggenek az auditorium hatalmas ablakain... Vajjon mire büntetik Petki Pált.

— Petki Pál, — kezdi szigorú hangon az igazgató, — ön súlyos váddal van vádolva.

— Súlyos váddal igen, bölint rá az öreg Röser professzor, akinek az a szokása, hogy megismétli mindig azt, a mit előtte mondanak.

— Súlyos váddal? Engedelmet kérek, ez nem elég, — vágott közbe mérgesen Tiresák tanár ur — rettenetes váddal. De különben nem is vád, — mert bizonyos, hogy...

Az igazgató közbevágott:

— Feleljen Petki Pál a kérdéseimre. Hol volt ön nyolctól kilencig?

— Lakatos Pistánál a faluvégén. Átvettük a fizikát.

— A pokol utja is jó szándékkal van

kiköveze, sóhajtja melankólikusan Stepancsik tanár ur.

— S amikor eljött Lakatos Pistától? Nos, miért nem felel?

— Betértem a „Kék golyó“-ba.

Tiresák tanár ur összecsapta a kezét és fölhaborodva fordult a szundikáló Lednicky felé:

— Az a „Kék golyó“ a leggyanusabb koresma az egész városban. Nem is koresma: lebu. Vagy még annál is rosszabb.

— No már ezt tisztelettel tagadásba veszem, vágott vissza Lednicky professzor. Egész kellemes hely és ott van a legjobb borocska. Valóságos homoki vinkó.

Csettentett a nyelvvel és visszahúzdott a karosszékre. Az igazgató tovább folytatta a vallatást.

— Ön beismerő vallomást tesz, de ez önnek édes keveset fog használni, megtévelyedett fiatalember, mert pozitív értesüléseink vannak, hogy ön hajmeresztő dolgokat művelt itten. Például ön kirendelt az asztalra, ha emlékezetem nem csal, háromdecis üvegekben, mint egy husz üveg bort.

— Igenis.

— Én információim alapján azt is konstátálom, hogy ön minden üveg mellé egy-egy szál fagygyuertyát illesztett az ijedező borfiu által, még pedig olyanformán, hogy azt a lecsepegtetett fagygyuval az asztalhoz ragasztatta és meggyujtatta. Miért tette ön ezt, Petki Pál?

— Így láttam az apámtól.

Tiresák tanár ur az ég felé emelte szemét. Szép kis familia lehet.

— Azután; amidőn ön már megfelelő bormennyiséget vett magához, hangászokat hozott. Miért hozott ön hangászokat?

— Boesánatot kérek, — vágott közbe Strisovszky Bonifác, a logika tanára, — ha tisztelettel be merem jelenteni, hogy a kérdés feladása ellen elvi akadályaim vannak. Ne menjünk bele a dolog lélektani részébe s ne provokáljunk ilyen kérdést, amelyre az a szerencsétlen fiatal ember momentán úgy sem tudna felelni, — mert hiszen, hogy ismerhette meg azokat a titkos lelki rugókat, melyek őt eme kárhóztató cselekedet elkövetésére birták. Elégedjünk meg a pusztán ténnyel: hangászokat hozott. De mégis merem proponálni, hogy a kérdés megvilágosítása céljából feleljen arra is: hányan voltak eme hangászok?

— A primás volt ott, az egyik kontrás meg a brügös.

— Mi az: brügös? tudakolta kíváncsian Tiresák tanár ur.

— Hát cimbalmos nem volt? kérdezte álmosan Lednicky és mintha rosszalólag csóválta volna meg a fejét.

— De kérem, most jön a dolog súlyosabb része. Ön azt parancsolta a zenészeknek, hogy álljanak féllábra. És csak féllábon volt szabad muzsikálniok. Miért tette ön ezt?

— Ezt is az apámtól láttam.

— Nem jön fel mostanában az édes

polgármesteri iroda odaküldte és most már a főpolgármesternek kell a belügyminiszterhez jelentést tenni a főváros polgármestereinek állásfoglalásáról. Rózsavölgyi alpolgármester a tanács mai ülésében bemutatta a miniszter megsemmisítő leiratát, de miután a tanácsot ebben semminemű intézkedési jog nem illeti meg, a miniszteri leiratát tárgyalás alá sem vette.

IV-ik kerületi bizottsági tagoknak Budapesten időző tagjai szombaton értekezletet tartottak a közgyűlési határozatot megsemmisítő belügyminiszteri leirat ügyében és megbízták Eulenberg bizottsági tagot, hogy a tanács szándékáról szerezzen tájékoztatást. Eulenberg ezen megbízásának megfelelt és olyan értesüléseket szerzett, amelyek szerint a bizottsági tagoknak egyelőre nem szükséges rendkívüli közgyűlés egybehívását szorgalmazni. Így a bizottsági tagok a további fejleményekkel szemben egyelőre várakozó álláspontra helyezkedtek.

A főváros június hó 28-iki határozata tehát érvényben marad továbbra is, legalább is addig, amíg a törvényhatóság azt meg nem változtatja.

Pestmegye és a megsemmisítés.

Pestvármegye intéző köreiben az a vélemény, hogy Budapest határozatának megsemmisítése után most már Pestmegyére kerül a sor és ezért a bizottsági tagok egy része már most kíván intézkedéseket fogantatni, hogy az esetleges megsemmisítő belügyminiszteri leirat készületlenül ne találja a megyét. Rendkívüli közgyűlés egybehívását szorgalmazták az alispánál, aki azonban kijelentette, hogy a megye határozat megsemmisítését nem hiszi. *Véleménye szerint a főváros határozatának megsemmisítése is pusztán kísérlet, annak kipróbálására, hogy milyen hatást idéz elő. Ha a főváros most erélyesen ellent fog állani a kormánynak, akkor aligha következik be a többi törvényhatóságok határozatainak megsemmisítése.*

stija? tudakolta érdeklődve Lednicky professzor ur.

— Ugy egy órákor éjjel, midőn a bakter kiáltása elhangzott, ön felkerekedett a zenészekkel egyetemben.

— Igenis.

— És elvitte őket ami tisztelt és kedves barátunknak, a matematika érdemes professzorának a lakására.

Egy pillanatra mély csend állott be. A csendben tisztán hallatszott a Lednicky tanár ur mély lélegzetvétele. A feje lebillent, elaludt.

— Odaállította a cigányokat kedves kollegánk ablakához s egy félóráig huzatta neki azt a nótát, hogy: „Csak egy kis lány van a világon.”

— Az egy nagyon jó nóta, mo'zogta Lednicky és egy pillanatra felnyitotta a szemét.

— Így volt kérem, szóról-szóra így volt, pattant fel mérgesen Tiresák tanár ur. Példás büntetést követelek. Hát mi vagyok én? Hát kis leány vagyok én? És tesszem fel — ha kis leány volnék — csak éppen én volnék a világon? Mért? Ebbe bele lehet örülni. Én egy békés adófizető polgár vagyok, aki nappal előadásokat tartok, penzumokat, javitok és éjjel aludni akarok. Ehhez csak van jogom. Huszonöt éves tanári mult van a hátam megett, tessék megnézni ősz fejemet és odajönnek és elhúzzák nekem éjnek idején, hogy „Csak egy kis lány van a világon”, ebbe meg lehet örülni.

A vezérő-bizottság albizottságának ülése.

A nemzeti ellentállás egyöntetűségének biztosítására kiküldött albizottságot Guiner Gyula elnök folyó hó 27-én, csütörtök d. u. 6 órára hívta össze a függetlenségi és 48-as kör helyiségeibe.

Andrássy Gyula gróf a kormány helyzetéről.

A disszidensek vezére, gróf Andrássy Gyula, ismét tollat ragadott, hogy az országgyűlés elnapolása folytán elfojtott szavát publicisztika segítségével hallassa. A Budapesti Hírlap szombati számában egy újabb cikksorozat írásába fogott, a melynek célja a közvéleményt felvilágosítani arról, hogy a jelenlegi kormány, dacára minden erőlködésének, mégis csak törvénytelen és alkotmányellenes. Bár Andrássy gróf határozottan megmondja, hogy az igazságügyminiszternek a liptószentmiklósi választók előtt tett kijelentéseinek cáfolására irányulnak sorai, — mégis szinte a véletlen úgy hozta magával, hogy ezuttal válasz gyanánt szolgáljon Tisza István grófnak azon egyik közleményére is, a melyben a bukott miniszterelnök utódjának és társainak törvényes mivoltát igyekezett igazolni.

Tarka históriák.

A guba.

Vadonat új, piros posztóval szegett, fűrtös gubában indult el a télen Szücs József uram, vácsvidéki gazdaember, hogy tanúságot tegyen egy gézengúz vigéc hünygyében. Az agyafurt csaló, hogy a gégyártól, melynek megbízásából utazott, nagyobb jövedelemre tegyen szert, a megrendelt szeckavágó helyett cséplőgépet küldött a megrendelő földmives nyakára, a ki véletlenül Szücs uram tőszomszédja volt.

Az idézésben, mely a tanut a törvényszék elé hívta, az állott, hogy a törvényes következmények terhe alatt köteles megjelenni.

Tíz óra felé járt már az idő, a mikor Szücs a fia kíséretében rátalált az Alkotmány-utcai törvényszéki palotára. Éppen az ő nevét kiabálta a potrohos teremőr.

— Az egy igen kitünő nóta, konstatalta újból Lednicky.

— Az a nóta nem a Tiresák tanár urnak szólott, szolt közbe Petki Pali.

— Hát kinek?

A fia merészen fölütötte a fejét.

— A leányának, a Mariskának.

Ebben a pillanatban előbujt a napsugár a szétszakadozott felhők mögül, betűzött a nap az ablakon és ott táncolt a zöld asztalon. A csillogó porszemek szikrázva világitottak utjában.

— Mariskának? Az lehetetlen, mondta meggyőződéssel Tiresák professzor ur.

— Már miért volna lehetetlen? vágott közbe élenken Strisovszky Bonifác. Sőt, ha a dolgot lélektanilag igyekszik fölfogni, a természet örök rendje szerint sokkal valószínűbb, hogy egy serdülő ifju ember...

— A nótákban határozott jó izlése van, dünnögött közbe Lednicky.

— Egy ifju ember szerenádát adjon egy viruló fiatal leánynak, mint egy őszülő adófizetőnek. Sietve megjegyzem, hogy a viruló jelzőt csak a kérdés megvilágosítása, egyszerűsítése szempontjából alkalmaztam, mert ugy korom, mint egyéni és társadalmi fölfogásom is kizárják azt, hogy a jelzőket pláne az elismerő jelzőket ifju hölgyekre alkalmazzam, ha csak természetesen, mint a jelen esetben is, nincsenek valamelyes bonyolultabb lélektani kérdéssel okozati, hogy ne mondjam szerves összefüggésben. Ezt a tényt konstatalni kívántam.

— Itt vagyok! kiáltotta a jámbor s illedelmesen ledobta magáról a gubát a folyosón és sietett a bírák elé.

— Gyere Miska fiam te is!

— Hát ez a legény mit keres itt, kérdezte az elnök

— A Miska fiam, ütet is bekívánták.

— Mír hogy hívtuk volna.

— Már pedig, kérem szépen úgy áll az idézésben, hogy törvényes következményeimmel jelenjek. Nem a gölya költötte, mert a törvényes fiam lenne vagy mi.

A legényt természetesen kiküldték s mikor nemsokára az apa is a folyosóra került, a guba, mintha a föld nyelte volna el, úgy eltűnt. Valami ott ólalkodó végtárgyalási kibic emelte el.

Szücs uram elébb jól kikáromkodta magát, azután a teremőrön követelte gubáját, de ez önértéken utasított vissza minden gyanúsítást. Végre is az elnök elé került, aki udvariasan világosította fel a károsultat, hogy tegyen lopás miatt feljelentést ismeretlen tettes ellen. A többitől azután majd kap értesítést.

Szücs uramnak azonban nagy aggályai voltak. Mikor másodsor is a folyosóra került, megkérdezte a potrohos teremőrt:

— Felkérem a törvényt tevő székálló urat, hát mikor is fogják a gubámat előkeríteni?

Az önértéken férfiú, a leghivatalosabb ábrázattal válaszolta:

— Világéletemben nem láttam még ily tökéletlen embert, hát nem hallotta odabent az elnök urtól a véleményemet. S hátat fordított.

Szücs uramnak, mit volt mit tenni, mint hazamenve, megírni az instanciát, mire a mult héten jött meg a törvényszék felelete.

A hivatalos irás, sok tatik-tetikkel fűszerezve és egy csomó paragrafussal megspékelve azzal végződött, hogy a feljelentés, mint bünvádi eljárásra alkalmatlan, félre tétetni rendeltetik.

— No csakhogy megkerült! sóhajtott fel megkönnyebbülten Szücs uram. Ma azután újra beállított a törvényszékhez, ahol hosszas kilincselés után az iktató hivatalba utasították.

— Mit akar bátyám? kérdezte a jóképű embert az egyik tisztviselő.

— A gubámért jöttem.

— A gubájáért?

— Azért. Azt irták róla, hogy alkalmatlan. No mondok, hogy ne lógnon itt hiában, hát jobb helye lesz otthon.

— Hát hol lóg a maga gubája?

— Az én jó, engedelmes Mariskámnak, mondotta szinte megtörve, Tiresák tanár ur.

Pali tiltakozva emelte fel a fejét.

— Engedelmet kérek, a Mariska nem hibás. Találkoztunk egynehányszor itt-ott, koresolyáztunk és együtt táncoltunk a próbákon, egyéb bizony isten sohasem történt közöttünk.

Palit elitelték öt órai karcerra és mindjárt meg is kezdte büntetését.

Alkonyodott. A nap sugarai bearayozták az ablakokat és lángoló sugárkévét bocsájtottak a palával fődött templomtoronyra.

A gimnáziummal szemközt levő ház egyik ablaka megnyílt. Egy szőke lányfej kandikál ki rajta. Néz jobbra, néz balra. Kémeleli az utcát. Nem jár most ott egy lélek se.

Kisvártatva nyílik a nagy kapu, a mely fölött egy büszke, de primitív faragású orosz-lán ékeskedik. Kilép a kis lány rajta és tart a gimnázium felé.

Gyönyörű gyerek. Magas, karcsu, kék szemű. Aranyszőke haja, a melyet még jobban megarayoznak a napsugarak, kissé megbomlik. — Ijedten néz jobbra, balra. Odaér a gimnáziumhoz s a karcera rácsai között bedob egy gyönyörű szép fehér nyíló rózsát.

Aztán visszazaladt a házba. Nem látta meg senki.

— Ha én azt tudnám, de az uraknak tudni kell, mert különben nem irták volna, hogy félre tették. Így hát biztos helyen van.

— Itt pedig nincsen semmiféle guba.

— De teremtygse, itt kell annak lenni. Ehun az irás róla.

A tisztviselő, aki jobban ismeri a hosszulekzetű hivatalos tatik-tetikát, elnevette magát, amint a végzést átfutotta s nagy ügyyel-bajjal megmagyarázta Szücs uramnak, hogy miről szól az irás.

— Nem a gubát tették ám félre, bátyám, hanem a kigyelmed följelentését, mert nem nevezte meg a tolvajt, aki ellopta.

— No ezért kár volt az embert ide bolondítani, fakadt ki méltatlankodva Szücs uram s indult nagy busan hazafelé — természetesen guba nélkül.

A Nagyerdőn egy városatya hosszasan játszogat három kis gyermekkel, persze inkább a feltűnően csinos dada kedvéért.

Mikor a dada meglátja a bakáját közeledni, a városatya kezébe nyomja a legkisebbet és a két másikat ölébe ülteti, mondván:

„Ugy látom az ur nagyon szereti a gyereket, vigyázzon rájuk, egy óra múlva itten leszek“, és azzal ellibeg uniformisos inádoja karján.

Beállt Lukács bankházába egy ember és elkezd rimánkodni:

— Uram segítsen rajtam, én olyan szegény sorsüldözött és nyomorult vagyok. A feleségem szegény két éve fekszik beteg, a fiamat farkasok tépték szét, a leányom megvakult, az apám . . .

— Ugyan kérem, nem vagyok én drámaíró!

Egy fiatal orvos új orfeum csillagnak kurizál a korzón. A hölgy hozzá fordulva mondja.

— Ugy látom Debrecenben nagyon sok fess és fiatal doktor van?

— Oh kérem, — szól arszlánunk — erre felelni szerénységem tiltja.

— Pardon, — válaszol a hölgy, a jelenlevők mindig kivételt képeznek!

H I R E K.

Julius 1-én új előfizetést nyitottunk a Debrecenre. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetésük s mult hó végével lejárt, hogy az előfizetés megújításáról ideje korán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjenk.

A kis vasut kerekei alatt.

Az emberi könnyelműség és vigyázatlanság kész zsákmány a végzet kezében. A szerencsétlenség ármányos ördöge ott szedi áldozatait, ahol hiányzik, vagy egy pillanatra kivész a biztonság és nyugalom érzete. Sajátos valami, hogy bármennyire alakítson is az élet szörnyűséges tényeket, bármilyen számban kerüljenek forgalomba lélekborongató, szomorú szerencsétlenségek, áldozat, vagyis inkább bajba rohanó mindig akad! Akárhány vasuti szerencsétlenséget örökített már meg a krónika elhordva a sajtó szárnyain a szörnyűséges részleteket a föld legapróbb zugába. Mindhiába! A vétkes könnyelműség szabadon árasztja vérvirágait s a hatóságok, a sajtó figyelmeztetései falra borsót hánynak.

Tegnap reggel is megdöbbentő szerencsétlenség történt Debrecenben. A szerencsétlenség részletei a mult hasonló szerencsétlenségeiből teljesen ismeretesek. Csak a hely és szereplő neve változott.

Tudósításunk egyébként a következő:

Tegnap reggel a helyi vasut Csokonai mozdonya a rendes személyforgalom céljaira három kocsival közlekedett. Kora reggel

volt még, s a piacon a rendes vasárnapi emberforgalom, a napivásárok népe tartózkodott.

Egyszerre egy testnek tompa zuhanása figyelmeztette a „Bika“ kávéház vendégeit, hogy valami szerencsétlenség történt. A zuhanás után gyöngye sikoly tört elő az éppen megálló kis vasut kerekei alól. A „Bika“ vendégei a kis vasúthoz rohantak. A vasut kerekei alól rémes látvány tárult eléjük. — *Borzalmas kinok között egy ember fetrengett ott, mindkét lábát levágta a kis vasut.* A megdöbbenés első pillanatában senki sem tudta, hogy mit tegyen. Az elrémülés olyan hirtelen fogta meg a lelkeket, hogy a szerencsétlen ember kínos fetrengetésének közvetlen szentani sem tudtak intézkedni a legsürgősebb teendő megtétele — orvos hívása — iránt. A „Bika“ előtt álló rendőrszem is elvesztette lélekjelenlétét. A folyton sereglő emberek buta összeviszásában kiabáltak mindent, de senkinek sem jutott eszébe, hogy orvosért szaladjon, Jó negyed-óraig fetrengett a szerencsétlen ember a porban anélkül, hogy lett volna valaki, aki az első segílyt nyújtja neki. Végre egy negyedóra után Kun Márton kötszerész is oda vetődött s amíg orvos került, úgy, ahogy bekötötte lábait. Eközben megérkeztek a rendőrség emberei is s a szerencsétlent hordágyon kiszállították a kórházba.

Míg ott fetrengett a Bika előtt, sokan akadtak, akik személyazonosságát meg tudták állapítani.

A szerencsétlen Krivos Márton 29 éves építész rajzoló, a ki Stegmüller Arpád irodájában volt alkalmazva. A vizsgálóbíró és rendőrség jegyzőkönyvei, valamint a szemtanúk elbeszélése szerint a szerencsétlenség úgy történt, hogy Krivos Márton, a ki Schvare nővérek piac utcai tőzsdéjében szívt és fürdőjegyet vásárolt, a Bika felé robogó kis vasútra akart felugrani. *Hiába kiáltott neki a kalauz, hogy menetközben a vasútra felszállani nem szabad, Krivos nem hallgatott a figyelmeztetésre, hanem a középső kocsiakra akart felugrani.* Az ugrás nem sikerült, s a szerencsétlen a harmadik kocsi kerekei alá került, amelyek mindkét lábát összezúrták. A kórházba szállítás után a kórházi orvosok nyomban tanácskozást tartottak, amelynek eredményeképp *mindkét lábát térdén alul levágták.*

A kórházban még a tegnapi délelőtt folyamán megjelent a vizsgálóbíró is, hogy a szerencsétlenség okát megalapítsák. Kihaligatta a vonatot kísérő személyzetet, s magát a szerencsétlenül járt építész rajzoló is, akik a szerencsétlenség lefolyását tudósításunkkal megegyezően adták elő. Krivos Márton azt vallotta, hogy a szerencsétlenséget az ő vétkes könnyelműsége idézte elő. Beteggyárhoz táviratilag hívták meg édesatyját, Krivos Audrást, aki építész Arvaváralján.

A beteg, — amint ma délelőtt a kórházból vesszük az értesítést, — nagyon gyenge, s orvosai felgyógyulásában csak abban az esetben biztat, ha nem áll be sebláz.

Egyébként, ha felgyógyul is, egész életére nyomorék marad és keresetképtelen lesz.

A szomorú szerencsétlenség intő példaul szolgál mindenkinek.

— **A kormány és a pótdadó.** A fejevárvy-kormány adóügyben ma küldötte el az első körrendeletét a megyékhez kristóffy József belügyminiszter körrendeletet intézett a megyei törvényhatóságokhoz, hogy az idei évre kivetett pótdadókról szóló kimutatást július végéig terjesszék föl. A kimutatást az alispán és a pénzügyigazgatóság mellé kirendelt számvévőség főnöke írja alá. Amennyiben a pótdadó jóváhagyása a kormányt illeti, eddigelé a kimutatások fölterjesztése nem ütközött akadályba. A mostani körülmények közt azonban még az is kérdés, hogy vajjon a kormány nem akarja-e a törvényhatóságok autonóm jogait érinteni, mihelyt valamely fölterjesztés folytán részére rendelkezési jog gyakorlására alkalmat adnak.

— **Felvételek az ev. ref. tanítóképző intézetbe.** A felvétel és beiratások ideje a régebbi tanulókra nézve szeptember hó 5—7. napjai; javító, pót, s esetleg magán vizsgák ideje szept. 5—6. Az új tanulók (bármelyik osztályban) aug. 20 ig küldik be kérvényeiket, s azok elintézése felel aug. 26 ig értesítettnek; felvétel esetén azonban ő nekik is szept. 5—7. napokon kell beiratkozniok: ez idő alatt tartatnak meg a tanárikar által esetleg elrendelt felvételi vizsgák. Az új tanulók kérvényükhöz a következő okmányokat csatolják: keresztlevél, hatósági orvosi, főiskolai orvosi bizonyítványt, melynek nem csak azt kell igazolni, hogy a felvételt kívánó ép testi szervezete és semmiféle szervi bajban nem szenved, hanem azt is, hogy testi fejlődése annyira előbaladott miszerint a tanítóképzéssel és tanítói hivatással együtt járó jelentékeny testi és szellemi munkát egészségének veszélyeztetése nélkül kibírja; továbbá hímző oltási (illetve újraoltási) bizonyítványt, iskolai bizonyítványt; ezeken kívül az iskolai jótéteményekst igénylők részéről a szülők vagyoni állapotát feltüntető s az illetékes lelkész által is ellenjegyzett hatósági bizonyítvány.

— **Öngyilkos asszony.** A tegnapi nap szomorú auspiciumokkal indult meg. A kétségbeesés kötelelet adott egy munkás asszony kezébe, hogy azzal felakassza magát. A szerencsétlen megtévelyedett Kalmár Jánosné, Kalmár János Hajó-utca 18. sz. alatt lakó kőműves munkás felesége. Kalmár János jelenleg nem tartózkodik Debrecenben, miután az építő sztrájk arra kényszerítette, hogy itt hagyja a várost és másutt keressen magának kenyeret a megélhetéshez. Felesége még elutazása előtt takarításra és főzésre szegődött el Mezei Imre Piac-utca 34. sz. alatti lakoshoz, aki Mentze Henrik üzletében van alkalmazva. Mezeinek nem volt soha panasza az asszonyra, aki teljes lelkiismeretességgel látta el felvállalt munkáit. Valószínűleg ez a körülmény adott gyanút Kalmár nagyanyjának arra, hogy unokájának feleségét meggyanúsítsa azzal, hogy Mezeinek a szeretője. Az érzékeny lelkű asszony nagyon szívére vette nagyanyja gyanúsítását. Bármennyire igyekezett is mindenképen eloszlalni az öreg asszony gyanúját, — ez nem sikerült neki.

Végre is, hogy örökre megszabaduljon az öreg asszony gyanúsításaitól, tegnap reggel 7 órakor Mezei Imre lakásán kötéllel felakasztotta magát. Mire a rendőrség emberei elmentették a kötelelet, az éleltunt már halott volt, nem lehetett segíteni rajta. A halottas kocsin kivitték a kórház halottas kamrájába.

Mezei Imre asztalán levelet talált, amelyben az éleltunt asszony arról panaszkodik, hogy nagyanyja gyanúsításai miatt meguntta életét. A szégyent, hogy őt valaki már más szeretőjének tartja, nem tudta elviselni, s ezért követi el az öngyilkosságot. Levelében arra kéri hozzátartozóit, hogy bocsásanak meg neki és higgyenek ártatlanságában.

Mezei Imre ezt a levelet átadta az öngyilkos hozzátartozóinak.

Az öngyilkosság reggel 7 órakor történt, s a halottat délelőtt 10 órakor vágták csak le a kötélről, a melylyel felakasztotta magát. Hiába. A rendőrség ilyen esekben tehetetlen, mert nincsenek eszközei a gyors cselekvésre. Ezekkel csak a mentőegyesület rendelkezhetnek.

— **Pályaválasztás.** A nagy szezonban képviselőválasztáson alul nem adja sem a közönség, sem a sajtó. Ilyenkor azonban, dinnyeés idején, az u. n. pályaválasztás is megteszi témának. Rőfnyi hasábkon konstatálják, jelesen a lapok, hogy orvosnak lenni nem érdemes, ügyvédnek lenni fölösleges:

több az ügyvéd, mint az alperes; tanár csak az legyen, aki idealista és beosztással elni tud a szerény fizettségéből; viszont a mérnöki foglalkozás szép foglalkozás, csak hogy nem Magyarországon, hanem külföldön. Kicsül, tehát hogy legjobb életpálya a bankdirektorság, sőt még külömb a földbirtokosság. Az iskolák azonban csak bizonyítványt, az egyetemek csak diplomát adnak, — bankdirektorságot, vagy tehermentes laudandiumot sokkal kevésbé. Hát ez elég gyászos állapot de nem baj. Ússe kő! Szomorú és kétségbeesett az, hogy bár az iskolák nem is adnak ugyan pozitív javakat, de egyenest elvesznek az ifjúság túlságosan nagy részétől eléggé pozitív megélhetési feltételeket, aminő elsősorban a munkának, a kenyérkeresetnek finnyás válogatás nélküli értékelése. Mert akinek érettségi bizonyítványa van, az nem megy iparosnak, inkább éhen fordul föl. Sőt a foglalkozást nem találó érettségizett, vagy diplomás proletár inkább nyul a kártyához, a váltókhöz és végső pillanatban a revolverhez: semmint a gyáruhoz, reszelőhöz, vagy akár milyen becsületes szerszámához a becsületes munkának.

— **Kvassay újabb kudarca.** A konstantinápolyi konzuli főtörvényszék elnökét, Kvassay Istvánt ma újabb kudarc érte. A fia egyéves önkéntes akar lenni és szüksége van belépési igazolványra. Kvassay megjelent ma a főváros katonai ügyosztályában és kérte az igazolvány kiadását.

— Kérem a fiatal ur keresztlevelét — udvariaskodott az illetékes tisztviselő.

Kvassay átnyújtotta a kért okmányt, amit a tisztviselő hamarosan átfutott és vissza is adott ezekkel a szavakkal:

— Tévedés van a dologban. A keresztlevel alapján mi nem adhatunk igazolványt, mert az ifjú Kvassay Paksra született. Tessék oda fordulni az igazolványért.

— Ugyan kérem — szölt kőbe Kvassay — hisz onnan jövök. — Előbb Paksra utaztam, de a főszolabíró elutasított azzal, hogy ő ex-lexben nem ad ki igazolványt. Kénytelen voltam hát önközz fordulni, mert azt olvastam, hogy a főváros kiadja az igazolványokat. Azt hiszem, jól olvastam? . . .

— Oh igen — volt a válasz — jól méltóztatott a hirt olvasni. Mi kiadjuk az igazolványokat, de csak — budapesti illetőségűeknek. Idegeneknek nem, hisz az törvényellenes volna.

— Ugy! . . . sóhajtott Kvassay — biz azt előre tudhattam volna.

— **Mükedvelő előadás a „mentő egyesület” javára.** Szombaton este zajos sikerrel játszotta el iparos ifjakból alakult mükedvelő társaság Csepreghy „Sárga csikóját”, a „Margit” fürdő dísztermében. A mentő egyesület létesítésének eszméje ma már átjárta Debrecen társadalmi világának rétegeit. Az iparos ifjak mükedvelő előadásukat a mentőegyesület javára rendezték, s díszteret érdemelnek, hogy az első közt álltak sorompóba a nemes cél érdekében. A szereplők egytől egyig mind megálták helyüket, Porhammer Zsuzsika, Erzsike szerepében Artner Elemér, Bakay András szerepében Tóth Sándor, Márton szerepében, Mészáros Eszti, Agnes szerepében Balázs Sándor, Laci szerepében kifogástalanul oldották meg nehéz szerepeket. Jók voltak még Pásztor György, Erdey Ferenc, Szathmáry Gyula, Hegedüs, Morzsán. stb. A rendezés kifogástalan volt, meglátszott, hogy Aranyosy Gyula nagy gyakorlattal rendelkező színész volt az egésznek lelke. Az előadás után reggelig tartó tánc következett.

A jótékony célra felül fizettek: A függetlenségi kör 4 k. Papp József 4 k. Füleki Pál gyógyszerész 3 k. Batori Sándor 2 k. Erdélyi György 2 k. Nagy Lajos 2. ifj. Pacel János 2 k. Csáti Kálmán 1 40 fillér. Göncy László 50 f. Judik József 40 fillér. Hegedüs Armin 1 40 fillér. Aranyosy József 40 fillér. A mely adományokért ezton mond köszönöt Papp József pénztárnok.

— **Gazdátlan 1100 korona.** Ily címen megirtuk annak idején, hogy a kerületi kapitányságok pénztár-vizsgálatai folyamán 1100 koronát találtak a törvényszéki

végző tisztviselők. Miután ennek az összegnek a könyvekben nyomát sem találták, a főkapitány az egész összeget a házipénztárnál letétbe helyezte. Ónófi Mihály, akinek Szentpéteri fegyelmi ügyében volt szomorú szerepe, beigazolta utólag, hogy az az összeg az övé. Ennek alapján a városi tanács mai ülésében, miután ebből a városra hátrány nem háromolhat, az 1100 koronát Ónófinak kiadatni rendelte.

— **Elment a kedvese után.** Egy leány elment a messze idegenben, katonáknál raboskodó szeretője után, de utközben katasztrófa érte s a nélkül, hogy szerelmesét láthata, vele beszélhetett volna: meghalt. Idegenben érte el a halál, idegen ország benszüllöttjei találák meg holttestét s azt idegenben hantolták el. — Senkisémet siratta meg, siratatlant ment alá az idegen földbe. — A szegény Edelény Roziról szól a história. Szeretőjét ezelt két esztendővel katonának vitték, messze Csehországba, — Königrätz alá. Onnan irogatott haza Arpa Ferenc a leánynak, ki nem tudta kivárni a legény hazajövetelét, hanem elment utána. De utközben, nem messze Bécsből, valami baleset érte. Ma sem tudni miképpen de tény, hogy a Dunába fullt. Hogy erőszak okozta-e halálát, vagy öngyilkosság, azt nem tudni s talán sohasem derül az ki. — A hobbi pusziáról nemrég urakelt egy leány. Azt mondta, hogy elvándorol a völegénye után, messze Csehországba. Az emberek jól tudták, hogy Edelény Rozi igen szerette a völegényét s nem igen igyekeztek őt a hosszú uttól visszatartani. — Rozi hát elment. Nem vitt magával mást, csak egy kis batyut meg a szívében sok reményt. A batyuban nem volt egyéb, csak egy karton rekli, egy kis fonatos kalács, meg egy pár garas; anyi csak éppen, a mennyiből kenyérre kerül a kaszárnyáig. — Gyalogosan indult el s Budapestig meztelán ment. — Onnan már cipőbe folytatta utját s vagy egy hét alatt Bécsbe ért. Ott sem maradt sokáig; pár óra múlva tovább haladt. Brünn felé vette utját s egy darabig a Duna partján mendegélt. Hogy aztán mi történt vele, azt nem tudni. Csak arról tudunk, hogy a Duna partján megtalálták a kis batyuját, meg a cipőjét, s maga meg a Dunában uszott, a hullámok tetején. A hajós emberek fogták ki s jelentést tettek az esetről a hatóságoknak. A leány cselédkönyve adott fölvilágosítást kiletéről. A könyvét, kiesi motyóját hazaküldék az itteni hatósághoz és ebből tudták meg hozzátartozói, hogy Edelény Rozi az uton meghalt. Arpa Ferenc csak később tudta meg a nagy szomorúságot. Az itthonvalók megirták neki körülményesen a dolgot. A szegény legény azóta egyre bánkodik s följobbvalói ügyeletesi adtak melléje, mert attól tartanak, hogy kárt tesz magában. Olyan szomorú a fiu, hogy még az örmester is úgy bánik vele, mint a himes tojással. Szegény Edelény Rozit eltemették, valahol a Duna partján, egy idegen temetőben. Fejfáján csak a neve olvasható.

— **Köszönetnyilvánítás.** Trnka Gottlieb, testvére temetése alkalmával koszorúmegváltás címén 20 koronát küldött hozzám jótékony célra. Fogadja érte hálás köszönetünket. Debrecen 1905. július 24. Materny Lajos lelkész.

— **Ninden magyar ember csak a hires Hajdusági bajuszpedrót használja. Ára 50 fillér, hapható Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésztárában.**

TÁVIRATOK.

Politikai válság.

Budapest, július 24. Politikai körökben erősen tartja magát a hír, hogy a kormány tovább megy a megkezdett uton és a törvényhatóságok határozatainak sérelmes részét megsemmisíti. E tekintetben kristóffy teljesen egyetért báró fejérváryval és megsemmisítik a

részét, amely az önkényt fizetett adók elfogadásának és beszolgáltatásának megtiltását tartalmazza. Legközelebb Zalavármegye törvényhatósági közgyűlésének küldi meg ily értelmű rendeletét a belügyminiszter.

fejérváry ischli utja.

Budapest, július 24. fejérváryhoz igen közel álló oldalról az a hír kelt szárnyra, hogy fejérváry legközelebbi ischli utja újabb alkotmányos kibontakozási tervvel van összefüggésben.

Szociálisták a válságban.

Budapest, július 24. A szociáldemokraták is bele akarnak szólni a válság dolgába; ezért a központi pártvezetőség július 30. ára országos gyűlést hívott össze Budapestre, amelyen a válság tekintetében a szociálisták is állást fognak foglalni.

Bombamerénylet a szultán ellen.

Konstantinápoly, július 24. A szultán ellen pénteken elkövetett bombamerénylet még most is óriási izgatottságban tartja az egész várost. A vizsgálat, amelyet maga a hadügyminiszter vezet, még mindeztideig nem tudta kinyomozni a merénylőt. A katonai parancsnokság az összes hatóságoknak eltiltotta a merénylet folytán meghaltak eltemetését és a sebesültek szabadon bocsátását mindaddig, — míg azoknak személyazonosságát meg nem állapítják. — A legnagyobb valószínűség szerint a merénylőknek cinkostársai is voltak, még pedig a Jildiz kioszkban, de hogy kik voltak ezek és különösen ki volt a merénylő, mindeddig nem sikerült kinyomozni.

Az orosz forradalom.

Moszkva, július 24. A kormányhatóság elrendelte, hogy az ostromállapot körüli intézkedéseket a legszigorúbban tartsák be és az ellenálló személyeket és azokat, akik a katonákat megtámadták, adják át a hatósági személyeknek.

A cár és Vilmos császár találkozása.

Pétervár, július 24. Hitelesen megerősítik azt a már közölt hírt, hogy a Cár finnországba megy legközelebb, hogy Vilmos császárral találkozzék.

REGÉNY-OSZARNOK.

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 55

— Ne sirjon szegény barátom! mondá szelid hangon, — szinte félek, hogy azon szerencsétlen leány kegyednek egy könnyesejére sem érdemes.

— Az istenháza küszöbén rabolták őt el tőlem, — rebegé Antal, keble mélyéből jövő hangon.

— Vagyis inkább, az isten házában küszöbén engedé magát elraboltatni.

— Nem, nem, azt nem hiszem. Meglehet, hogy talán ismét ingadozott, s visszatért atyjához.

— Hiszen azt megfogjuk tudni, s ha hibásnak találjuk, akkor kegyednek kötelességében állandó megvetni, ha nem hibás, akkor megboszulni.

Igy mentek együtt a Práter-utóban, Laura a színház mellett akarta bevárni fiatal barátját, míg az az öreg Bienenfelddel beszél.

Antal már néhány perc múlva szomorúan visszatért. A portás a legdurvább módon visszautasította. Erlestein ur és inspektora tul vannak halmozva üzletekkel, s minden látogatót eltiltottak.

— Ne fáraszsza magát tovább barátom, — mondá Laura, holnap, holnapután, s meglehet még igen sokáig így el lesznek halmozva üzlettel e jó urak.

— Istenem, így tehát a szegény öreg még nem is tudja.

— A mit még nem tud, azt meg fogja tudni, majd akkor, a midőn leányát egész Bécs Erlenstein kedvesének fogja nevezni.

E szavak villámsapásként sujtották le a szegény ifjút, s nem sok hiányzott, hogy össze nem rogyott.

— Bátorság, bátorság, — mondá Laura, karjával megkínálva őt. Ha még menthető, meg fogják őt menteni. De ha önszántából tette ezen lépést, akkor minden mentési kísérlet hiába való. S ez esetben ne feledje barátom, hogy ön férfi.

Ezalatt egy kocsis a mödliingi fúton rohogott végig, s aztán egy mellék-utra kanyarodott be, mely a bájos Brühlbe vezet, s ott egy elegáns svájci ház előtti állapodott meg, mely egy paradicsomi völgyben úgy nézett ki a sötét zöld fák között, mint a rubin a smaragdok közt.

Azt nem is kell mondanunk, hogy azon kocsis volt az, mely Paulinát a fényes nyomor karjaiba szállította.

Gazdag egyenruhába öltözött inasok tiszteletteljesen fogadták új urnőjüket, s a vőfély és a nászleányok mint komorna és komornyik mutatták be magukat.

Preller ur is, ki Erlensteinnek minden tekervényes utain előrs szokott lenni, előrekerült, hogy mint udvarmester ura választottjának parancsait és óhajait a legmélyebb alázatossággal teljesítse.

Valódi kis tündér templom volt az, — hova Paulina belépett, s mégis hevesen, s valami ismeretlen félelemmel eltelve, dobogott fel szíve. A lelkiismeret hangja volt ez, mely még szűzies keblében felszólt.

De Erlenstein mindent elkövetett, hogy lelkiismeretét elkábítsa, s a bűnt a lehető legédesebbé és csábítóbbá tegye előtte.

A hova csak tekintett, mindenütt a fényűzés adományait látta. Minden szekrényben arany-, ezüst- és ékszer neműek esillogtak, sőt mindazon gyermekes pajkos ságból nyilatkoztatott kívánságát, mint az ezeregy éjszakai mesékben teljesítve látta itt...

És mégis, mégis, sehogy sem akart a lelkiismeret intő szava elhallgatni.

Atyjára gondolt, ki őt oly forrón szereté, s ki most annyira elhagyatott lett gyermekei nélkül.

Visszagondolt gyöngéd ifjúságára, — a melyben oly vig kedélyű s oly rendkívül boldog volt. Akkor az egész világot ölelte át, ha pici karjait nyaka körül fűzte, a fényűzés s pompa utáni vágy, a hiúság még nem kísértettek éji lepkeként agyában, az érzékiesség még nem mezteleníté meg hófehér vállait, mert ekkor még angyal volt, tiszta, ártatlan, a mint őt isten az égből a földre lebocsátá.

A mult ezen tükrében, gyermekkorának vidám éveit látta, aztán felmerülek emlékezetében a szomorú napok, melyeket mint serdülő szűz élt át, a nélkülözés keserű percei közt.

A nélkülözés, a nyomor ijesztő alakjai tartották meg a tért, s a gyermeki évek emlékei kísértőkkel az erénnyel és ártatlansággal, mint ködfátyolképek oszlottak szét a tükör hátterén.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Tilos sertés szállítás. A setrésvésznek Ausztriába történt behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való behozatala szigorúan tilos. A hajduszoboszlói és központi járásokból, valamint Hajduszoboszló városából is.

Takarmány árlejtés. A debreceni állami méntelep eperjesi, debreceni, turiametei, rimaszombati, szatmári és jászberényi osztályainál elhelyezett ménállomány részére 1905. november 1-től 1906. október végéig szükséges takarmány és egyéb cikkek biz-

tosítása tárgyában augusztus 3-án írásbeli zárt ajánlati árlejtés lesz a parancsnokságnál.

A szőlő állása és a terméskilátások. Az idei kedvező terméskilátásokat a hosszantartó esőzés és mindenféle baj fellépte (szőlőbetegségek, jég) lényegesen csökkentették, úgy, hogy nagyon meg kell elégednünk, ha gyenge közepes termésünk lesz, de az is bizonyos, hogy sok helyütt még erre sem számítani. Jó szüreti kilátásokról pedig csak nagyon kevés helyről számolnak be. Ez a mai helyzet. — A közérdek azonban megkívánja, — hogy az egész ország termelőközönsége a részletekről, — az egyes kerületek, vidékek és községek terméskilátásai iránt is — mihez tartás végett — tájékozódást nyerjen, miért is felkérjük első sorban állandó tudósítóinkat, azonkívül pedig lapunk minden barátját, hogy bennünket minél sürűbben értesítésekkel — melyek a szőlő- és borgazdaság egyéb kérdéseit is felölelhetik — ellátni sziveskedjenek, főképen most, mikor a várható termés körülbelül már megbecsülhető.

A magyar ipar sérelme. A bolgár kormány Magyarországot a legutóbbi gyufaszállításnál sértő módon mellőzte. A bolgár kormány ugyanis a bolgár gyufaegyesülés részére szükséges gyufák szállításával egy orosz céget bizott meg, holott a legutóbbi versenytárgyalás alkalmával a magyarországi temesvári gyufagyár tette a legolcsóbb ajánlatot. Ez ügyben a kereskedelmi minisztérium a közös külügyminisztériumnál panaszt emelt, hivatkozván arra, hogy a bulgáriával fennálló ideiglenes kereskedelmi szerződés megkötése alkalmával Ausztria-Magyarország csak az esetben volt hajlandó az új bolgár egyedárságok életbeléptetéséhez hozzájárulni, ha a bolgár kormány úgy a szivarkapapiros, mint a gyufaszükséglet megrendelésével hozzánk fordul. Ez úgy tehát újból felszínre kerül és a jövő hónapban meginduló kereskedelmi szerződés tárgyalások alkalmával szóba is fog kerülni.

Liszt kivitelünk hanyatlása. A magyar liszt kivitele az utóbbi időben lényegesen csökkent. Londoni főkonzulátusunk szerint a magyar lisztet folytatott kereskedelemben beállott hanyatlás még mindig nem szűnt meg. Az angol malomipar nagy haladást tett ez utóbbi években és oly minőség előállítására törekedett, mely a magyar lisztet megközelíti. Angliában most oly liszt készül, mely színre és erőre nézve a magyar lisztet nem egyenlő ugyan, azonban jó minőségű. A sütőket az Angol liszt kielégíti, miért is igen sok sütő a magyar lisztet az ugynevezett bécsi sütemény készítésénél angol liszttel helyettesíti. Az utóbbiból készült sütemény mögötte áll ugyan a magyar lisztből készült süteménynek, de az angol közönség megelégszik az angol lisztből készülttel is. A sütő pedig, miután a belföldi lisztnél nagyobb haszna marad, az angol lisztet szivesebben használja.

Egy kartel bajban. A jutakartel sikerdus működésének köszönhetjük, hogy a zsákarak állandóan drágulnak. Ez természetesen az érdekelt iparágakat kellemetlenül érinti. A kartel urai, akik a magyar és osztrák jutagyarak vezetőiből kerülnek ki, ezzel azonban mit sem törődnek s a végsőkig fokozzák az árakat. Ezt a tarthatatlan állapot már több ízben szóvá tették a tényezők természetesen eredmény nélkül, mert a kartelnél az üzleti haszon minden közgazdasági érdeknél előbbrevaló. Most aztán végre valahára repedezik a kartel. Ennek oka az, hogy a jutarukban nagy a készlet, úgy hogy a tavalyi tizenöt százalékos üzemszűkítést most huszonöt százalékra csökkentik. De még ez sem használ, mert a készletek így is feltűnő mértékben szaporodnak. Érdekes, hogy csak az egyik gyárban is több, mint kétmillió zsák van felhalmozva. A kartel azonban tudja, mit tesz. Elhatározták, hogy az Union-részvénytársaság bieltzi gyárának üzemét októberig beszüntetik. Arról azonban

tudni sem akarnak, hogy akarnak, hogy a túl magas árakat szűn essék be.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. július 24.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 137—138 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 118—138 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 139—141 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 140—141 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. A hízott sertés üzletirányzata élénk.

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KINEK

ismerettség hiányán

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárira, vinczellérre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, mesónőre, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, názmesterre, stb-re van szüksége

A KI

mindezeket vétel vagy bérbevétel czéljából keres

A KI

BÉRBEADNI KIVÁN

birtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsit, lovat.

A KI

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban czélt ér, ha a

„Debreczen“ apró hirdetési rovatát használja.

Buziás fürdőn Medico-mechanikai Zanderintézet

szívbeteg részére

NYITVA: május 15-től szeptember 15-ig.

Vezető orvos: DR. SUGÁR REZSŐ.

Szívántalmak szakorvosa: NŐORVOS

Lapelárusítók

és

rikkanások

betemes napi keresetre tehetnek szert a

„Debrecen“

utcai és háznál való elárúsításával. Tiszteséges külsővel a kiadóhivatalban lehet jelentkezni.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földaraboltván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletfizési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905 április 20.

A debreceni ref. egyház küldöttsége.

GLEICHENBERG-Gyógyhely

Gyógyjavallatok: a légzőszervek hurutos megbetegedéseinél és azok következményeinél, különösen asztmánál, az emésztési szervek szivizmok, a vesék és a hólyag megbetegedéseinél, vérszegénységénél.

Gyógyítóeszközök: Az elismert gyógyforrások Konstantin és Emmaforrás (alkalium-riát, savanyuvíz). Diétetikus asztalital-Jánoskut (alkalis-muriat, vasassavanyuvíz). Remete-forrás (tisztá vastartalmu savanyuvíz), fenyő-, gyóg- és források-belégzés magánkamrákban, levegő kamrák, szénsavas fürdők, vizgyógyintézet, massage, gyógygimnasztika, gyógyfürdők, meleg légfürdők, fangfürdők, pihenőtermek, kefir, sterilizált tej. Idegen gyógyvizek mindig friss töltésben. Idény május elsejétől szeptember végéig. Fölvilágosítás és prospektus ingyen. Lakás- és kocsirendelések a gyógyhely igazgatóságánál Gleichen

Szliács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismét, szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig

Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás, pollen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és **Dr. Stern J.**

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust utazás lakás árkedvezményről az első és utolsó utasoknál stb. ad

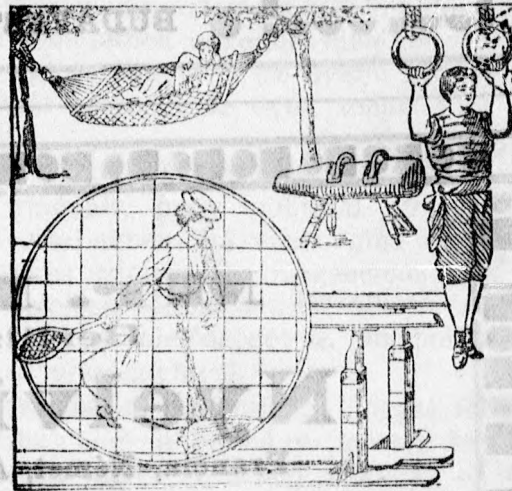
Fürdőigazgatóság, Szliács. (Zólyomgye)

Gsászári és királyi műasztalosok. kárpitosok és díszítők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőágy, kerítőháló, tekejáték, zsák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbízható beszerzési forrása.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-telep

BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltsz. 12.

(Központi városi épülete) a Hajó-utcaival szemben.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

BALATONFÜRED.

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegye. Posta, távirta és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások, juhsavó-, tej- és szőlőxra. — Masszás. Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvély, gümőkór, esuz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérkőpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-vérbőrség, női bajok és idegbántalmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árgyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, tέρzene, naponta színelőadások, hetenkint tánemulatság élvezetes kirándulások, séta csolnokázás. Elegáns lakások, esinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától, Vasúti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasúti szezonjegyek 33 1/2%-os kedvezményvel, menettérti jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr. Huray István**, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. **Lingl Valerián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz is igenkedvelt, főraktárosa: **Edeskuty L.**, udvari ásványvizszállító **Budapestben**. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezelőségénél, **Szemerey Jánosnál Veszprémben** és **Simon Györgynél Székesfehérvárott**. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Okleveles óvónő

kerestetik pusztára ref. uri házhoz.

Evi fizetés 360 kor. és teljes ellátás.

Egy három éves kis fiu és hat éves kis leány mellé ez utóbbi szeptembertől első elemire tanítandó.

Csakis intelligens (nem iparos) családból származó egyének pályázata vétetik figyelembe kívánatik oklevél, rokonszenves külső intelligencia és kimutatható gyakorlat.

Cim a kiadóhivatalban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„Debrecen”
telefon száma
412.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okirásokat mellékelni, mert érettség semmi-féle felelősséget nem vállalhatunk. — Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számít négy hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Kifutónak
egy 16-17 éves fiú azonnali belépésre kerestetik. Lakás és teljes ellátást kap. Jelentkezni lehet a lap kiadóhivatalában a délelőtti órákban.

Egy kirakat
rollóval megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóhivatalban.
24-3.

Vidékre kerestetik
egy házias, serény igényű jó nő aki főzni jól tud és azt kts családnál magára vállalja. Cim a kiadóhivatalban.

500 darab mlata
érték nélkül zacskó fél árban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 144.

Dohány tőzsde
megvételre kerestetik vagy megfelelő helyiség. Cim a kiadóhivatalban.

Tisztességes fiatal
ember lakó társul kerestetik. Cim a kiadóhivatalba.

Egy jó karban
lévő kerékpár jutányos árban eladó. Cim a kiadó hivatalban.

Mindenféle színű
selyem papír félárban kapható Mörice-telep 20. szám alatt. 5

Posta könyvek
félárban Cim a kiadóhivatalban. 126

KIVÁLÓ VASPRÁEPARATUM

a KRIEGNER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Első rangu magyar vas-specialitás kitünő sajátosságaiért, ugymint rendkívüli könnyű és gyors felszívódás, étvágygerjesztés, kellemes ízű és magas vastartalom (100 gramm borban 0.05 tiszta vas), az országos egészségügyi tanács javaslatára a belügyminiszter ur engedélyvel látta el. Az eredmény feltétlenül biztos. Készítményem már szerte a legjobb hírnévnek örvend. Sokan utánozzák; de egyik utánzat sem azonos az én készítménnyemmel, különbözik már az előállítás módjában is, melyet csak magam, mint nagyban készítő követhetek **Kis üveg 3.20, nagy üveg 6 korona.** Kapható az ország összes nagyobb gyógyszerházaiban és főelárúsító helyén.

Telefon 58-47. **MAGYAR KORONA** gyógytár **BUDAPEST, KÁLVIN-TÉR.** Telefon 58-47.

MR. M. ROSE

Berlitzrendszerű

Nyelviskolója

Francia, Német, Angol nyelv- és irodalom.

— **Osztály és magánoktatás** —

Külön uri-, hölgy- és gyermektanfolyamok.

Felvételek naponta **d. e. 11-12,**
d. u. 5-6.

Simonfi-utca 42 szám.

SZÖNYEG MARADÉK VÁSÁR!!

A szezonban óriási mennyiség szőnyeg maradék halmozódott fel, melyből feltűnő olcsó árak mellett

Nagy maradék vásárt rendezünk.

Egyes darabok fél- sőt negyed árban is beszerezhetők.

Bosznay J. és Társa

szőnyegházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Nagy

jövedelemre tehet szert azaz egyén, aki foglalkozni akar használható cikk terjesztésével. Sok újdonság. Árjegyzék ingyen.

Potters Oszkar, Düsseldorf.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirat és vasútállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, 0 es. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly idegbajknál és gyengeségeknél, melyek verhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvély és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinél. **Egyedül álló utókura** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. **ORVOSOK:** Tisztí főorvos: **Dr. Hintz Henrik** közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kunárik J., Dr. Szörényi Tivadar, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Györi Ilona rendelő orvosok. Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos híri modern hidegvizgyógyintézet! három ásványvízfürdő! Hideg és meleg ásványvíz. Telített szénsavas fürdők Nauhelmkura. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vasláfürdők (bártfai vasláfürdő) Ivókura: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők!)

Orvos-forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kura. Pormentes, özöndue hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő baizsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a **fürdőigazgatóság Bártfafürdő.**